

Neumnost se postavlja vedno v ospredje, da bi se jo videlo. Razum pa se postavlja v ozadje, da bi bolje videl.

Carmen Sylva.

Beseda: to dete »ni moje« — nima zmisla za plemenito ženo.

M. Ž. Schwarzová.

Obrekovanje živi od svoje zapuščine, kajti ono ostane na veke tam, kjer se je enkrat naselilo.

Ebner-Eschenbachova.

Izprašuj prej svoje srce nego se zaveš z obljubo; če si pa enkrat zavezana, ljubi dolžnost, katero si si prosto izvolila, nad svoje življenje. Lahkim načinom se je ne oprostiš, če se tudi zakoni temu ne bi protivili; smrtna sramota ti vendar v srcu ostane. Srce žensko, čuti-li globoko, ne sme sem in tja begati brez kazni. Njegovi globoki koreni naj dajejo moč narodnemu življenju in družinski čednosti, oni naj bodo vzor bodočim, boljšim zakonom.

Zofija Podlipská.

Naj je svet »zmodrel«, naj se je emancipoval od — čutstev družinskih, naj sodi in obsoja, kar hoče, ne dokaže, kar namerja. Kar je resničnega in dobrega, ne zaduši nihče nikdar.

Irma Geisslová.

Vsaki mož presoja ženski spol po tem, kakoršna je njegova mati.

Lady Bulwerova.

KO S SANJAMI SVITLIMI.

FRAN ŽGUR, PODDRAGA.

Ko s sanjami svitlimi
hodila je noč,
poljubila me je
tak mimo gredoč...

Dve zvezdi mi dala je
kraljica noči —
Dve zvezdi misli zaljubljenih,
moje dve oči.

In zdaj mi gore, in zdaj mi bleste
na daljno pot —
za njimi je mrak, za njimi je noč
nekdanjih zmot...

ŽENSKO ČASOPISJE NA ČEŠKEM. J FERFOLJA. PRAGA.

Na Češkem izhaja sedaj šest ženskih časopisov. Kot prvega in najbolj naprednega navajam tu »Ženski Obzor« (Praga II—702, Vodičková ul. 42), katerega morem priporočiti i našim Slovenkam. Za tem listom stojé najinteligentnejše češke žene, katere si prizadevajo povznesti svoje glasilo do višine moderne revije. Izhaja 10 krat na leto in stane 4 K.

»Ženský Svět« (Praga II. Jenštejnska ul. 1776 n. 2) urejuje pisateljica Tereza Novaková. Po vrednosti vsebine stoji niže od »Ženskega Obzora«. Izhaja 2-krat mesečno, izvzemši avgust, in stane 6 kron.

»Ženský List« (Praga II. Misliková ul. 1959) je kot glasilo socijalno-demokratskih žen jako spretno urejevan od pisateljice Karla Machové. Izhaja 2-krat mesečno in stane samo 96 kr. na leto.

»Ženské Listy« (Praga, Resslová ul. 1940) ureja velezaslužena češka pisateljica Eliška-Krasnohorská-Pechová. (Ona je prav za prav ustanoviteljica prve češke in sploh avstrijske ženske gimnazije »Minerve«) »Ženské Listy« so glasilo starejših rodoljubnih dam, emancipistk sicer, ali še starega zrna. Izhajajo enkrat na mesec in stanejo K. 3.60.

»Časopis učitelek« (Administracija v Slaném) izhaja 2-krat mesečno (mimo mesec avgust) z mesečnima prilogama »Škola mateřská« in »Škola ženských ručních prací« in stane za celo leto K 6.—. »Časopis učitelek« (Časopis učiteljic) je glasilo starejših čeških učiteljic, mislečih še po starem, večkrat še preveč po starem. Mlajše in naprednejše učiteljice ne stojé za tem časopisom.

Najbolj po starem pa misli »Česká Žena« (Praga 90-VI), glasilo kršč.-soc. žen in devojč. Bavi se jako veliko z bratovščinami in drugimi bogoljubnimi in

lojalnimi podjetji in polemizira zelo pridno proti soc. demokratičnim časopisom. Izhaja 2-krat mesečno in stane K 2.—.

KAJ GLEDAŠ ME TAKO HLADNO?

FRAN ŽGUR. PODDRAGA.

Kaj gledaš me tako hladno
z velikimi očmi?
Nekdaj sem gledal v njih nebo,
vso srečo mladih dni . . .

Vso srečo dni zaljubljenih,
a zdaj moj ves pekel —
A vendar, draga, jaz bi v njih
izgnanec rad zgorel!

Kaj gledaš me tako hladno?
Glej, zunaj cvete maj —
Drhti zaljubljeno nebo —
drhteč te čakam zdaj!

SOCIALNI TEMELJI NRAVSTVA.*) BERTA PAPPENHEIM. PREV. LEDA.

Ako se oglašam k vprašanju, ki ga označuje gornji stavek, ne mislim poskušati, da bi isto rešila v smislu, ki tvori tolikokrat središče npravstva, namreč: je-li v ustavitev nekih pogubnih prikazni našega družabnega življenja pripravnejše reglementiranje ali pa dvignjenje policijskega nadzorstva. V tem vprašanju smejo pač le strokovnjaki zahtevati popolno kompetenco.

Jaz nameravam razmotrivati to vprašanje sè stališča svoje stroke, svojega poklica kot žena — poklica, ki nam vsem nalaga dolžnost, da stopamo po svojih močeh in po priložnostih, ki jih imamo, v službo skupnosti.

*) „Die Frau“, 9. letnik, 3., zvezek za december 1901.: Die sozialen Grundlagen der Sittlichkeitsfrage, von Bertha Pappenheim. — Ta velezanimivi članek sem prevela, ker je isti nekak resumé vsega, kar smo o tem vprašanju pisali v „Slovenki“, ter se čudovito strinja zlasti s tem, kar je opetovano naglašala urednica našega lista. Morda bo tuja pisateljica imela več upliva do izvestnih krogov nego Ivanka, Nada, Leda itd. Op. prev.

Npravstva se drži mnogo podrobnosti, vsled katerih je lahko razumeti plahost, — deloma prirojeno, deloma po vzgoji vcepljeno, — ki nas navdaja, kedar se hočemo s tem vprašanjem baviti ali pa celo javno o njem govoriti. Sama sem preživela v sebi vse spremembe tega strahu, ko so me vzgajali kot »višjo hčer« — »iz dobre hiše«, v smislu Gabrijele Reuterjeve. Vem, da je med trenutoma naivnega začudenja in groznega razumevanja dolga lestvica mučnih in težkih čustev, katerih se človek vse svoje življenje ne znebi. Jasno nam mora postati, da so na svetu razmere in dogodki, ki se jih niti ne dá omeniti, ne da bi to moralno čuteče ljudi, tudi oženjene, jako mučno ne zadelo. Potem pa ni težko priti do zaključka, kako strašne boje sè sramežljivostjo, sramoto in ponižanjem mora prestati mnogo tisoč človeških bitij, dokler ne padejo tako globoko, da si smejo drugi prilaščati pravico, da hinavski o njih molče.

Kar nam je mučno misliti in grozno si predstavljati, to naj pustimo drugim doživeti, pustimo ravnodušno, mirno?

Če bi npravstveno vprašanje pomenjalo le moralno borbo posameznikov, kateri bi, ako slučajno omagajo, za skupnost ne prišli dalje v poštev, tudi tedaj bi po mojem menenju bilo kruto, gledati to borbo in počasno padanje ljudi ter o tem zmajevati z ramami.

Toda prostitucija kot moralno hiranje in umiranje posameznikov ni npravstveno vprašanje. Ona je le grozen znak, da imamo socialne razmere, ki pospešujejo take protisocialne pojave kot posledice.

Upogled v te protisocialne posledice socialnih razmer nam je možen o mnogih prilikah. V goli jasnosti jih n. pr. spoznamo, ako čitamo število, ki jih priobčuje statistika redarstvenih zapiskov in bolniških blagajnic. Ustrašimo se o taki priliki, pa mišlimo, da se je morda skratec igral z ničlami v tiskarni ter jih nekoliko preveč nasul. Toda ne, števila so prava . . . Ta